

TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.
1 OCAK – 31 MART 2019 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT
YÖNETİM KURULU FAALİYET RAPORU

1. Genel Bilgiler

Şirketin Merkez Adresi

Şirket Türkiye’de kayıtlı olup, iletişim bilgileri aşağıda sunulmuştur.

İçmeler Mahallesi D-100 Karayolu Cad. No:44/A 34947, Tuzla/İstanbul/Türkiye

Telefon : +90 (850) 206 50 50

Elektronik tebligat adresi : scmuhasebe@sisecam.com

Kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi : sisecam@hs03.kep.tr

İnternet adresi : <http://www.sisecam.com.tr>

Nace Kodu : 70.10.01 asıl ve ilave olarak 74.10.02

Adres Kodu : 3640907410

Şirket’in Ticaret Sicil Bilgileri

Kayıtlı olduğu sicil : İstanbul Ticaret Sicil Memurluğu

Sicil No : 21599

Mersis No : 0-8150-0344-7300016

2. Topluluğun Faaliyet Gösterdiği Sektör

Türkiye’nin en büyük özel ticari bankalarından biri olan Türkiye İş Bankası A.Ş. tarafından 84 yıl önce Türkiye’de kurulan Şirket’in hisseleri Borsa İstanbul AŞ’de (BİAŞ) 1986 yılından beri işlem görmektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bilanço tarihi itibarıyla Şirket’te %67,11’lik paya sahip olup, yönetimde kontrolü elinde bulundurmaktadır.

Şişecam Topluluğu ana faaliyet alanları cam ve kimyasal üretimi olan bir sanayi topluluğudur. Topluluk düzcam, cam ev eşyası, cam ambalaj ve cam elyafı gibi camın tüm temel alanları ile soda ve krom bileşiklerini kapsayan iş kollarında lider konumdadır.

Şirket’in konsolide mali tabloları kapsamında 67 bağlı ortaklığı, 1 iş ortaklığı ve 2 iştiraki bulunmaktadır.

Kuruluşunun ardından geçen ilk dönemde önceliği ülkenin temel cam ürünleri gereksinimini karşılamaya veren Şişecam, 1960’lardan itibaren “pazarımız dünyadır” ilkesi doğrultusunda dünya pazarlarına güçlü ve iddialı bir şekilde girmiştir. 1970’den sonra faaliyetlerini çeşitlendirerek hızlı büyüme sürecine girmiş, bölgesel güç olma öncelikli vizyonu ile bir dünya şirketi olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Topluluk şirketlerin faaliyet konuları ve faaliyet grupları aşağıda sunulmuştur:

Düzcamlar Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Trakya Cam Sanayii A.Ş.	Düzcamlar, oto camı ve işlenmiş cam üretimi ve satışı	Türkiye
Trakya Yenişehir Cam Sanayii A.Ş.	Düzcamlar, kaplamalı, lamine cam üretimi ve satışı	Türkiye
Çayırova Cam Sanayii A.Ş.	Ticari faaliyet	Türkiye
Trakya Polatlı Cam Sanayii A.Ş.	Düzcamlar ve lamine cam üretimi ve satışı	Türkiye
Şişecam Otomotiv A.Ş.	Otomotiv camları üretimi ve satışı	Türkiye
Trakya Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Şişecam Flat Glass Holding B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
TRSG Glass Holding B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Trakya Glass Bulgaria EAD	Düzcamlar, ayna, lamine, kaplamalı camlar üretimi ve satışı	Bulgaristan
Şişecam Automotive Bulgaria EAD	Oto cam ve beyaz eşya camları üretimi ve satışı	Bulgaristan
Glasscorp S.A.	Otomotiv camı üretimi ve satışı	Romanya
Şişecam Flat Glass İtaly S.R.L.	Düzcamlar ve lamine cam üretimi ve satışı	İtalya
Şişecam Flat Glass South Italy S.R.L.	Düzcamlar üretimi ve satışı	İtalya
Trakya Glass Rus AO	Düzcamlar ve ayna üretimi ve satışı	Rusya
Automotive Glass Alliance Rus AO	Otomotiv camları üretimi ve satışı	Rusya
Automotive Glass Alliance Rus Trading OOO	İthalat ve satış hizmetleri	Rusya
Trakya Glass Rus Trading OOO	İthalat ve satış hizmetleri	Rusya
Richard Fritz Holding GmbH	Ticari faaliyet	Almanya
Richard Fritz Prototype+Spare Parts GmbH	Cam enkapsülasyonu üretimi ve satışı	Almanya
Richard Fritz Spol S.R.O.	Cam enkapsülasyonu üretimi ve satışı	Slovakya
Richard Fritz Kft	Cam enkapsülasyonu üretimi ve satışı	Macaristan
Şişecam Flat Glass India Limited	Düzcamlar ve ayna üretimi ve satışı	Hindistan

İştirak

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Saint Gobain Glass Egypt S.A.E.	Düzcamlar üretimi ve satışı	Mısır

Cam Ev Eşyası Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Paşabahçe Cam Sanayii ve Tic. A.Ş.	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Türkiye
Paşabahçe Mağazaları A.Ş.	Cam ev eşyası perakende satışı	Türkiye
Camiş Ambalaj Sanayii A.Ş.	Kâğıt – karton ambalaj üretimi ve satışı	Türkiye
Denizli Cam Sanayii ve Tic. A.Ş.	Soda ve kristal cam ev eşyası el üretimi ve satışı	Türkiye
Paşabahçe Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
İstanbul Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Nude Design Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Nude Glass Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Paşabahçe Bulgaria EAD	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Bulgaristan
OOO Posuda	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Rusya
Paşabahçe Srl	Satış ve pazarlama hizmetleri	İtalya
Paşabahçe Spain SL	Satış ve pazarlama hizmetleri	İspanya
Paşabahçe Glass GmbH	Satış ve pazarlama hizmetleri	Almanya
Paşabahçe USA Inc.	Satış ve pazarlama hizmetleri	ABD
Paşabahçe (Shanghai) Trading Co. Ltd.	Satış ve pazarlama hizmetleri	Çin
Paşabahçe Egypt Glass Manufacturing S.A.E.	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Mısır

Cam Ambalaj Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Anadolu Cam Sanayii A.Ş.	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Türkiye
AC Glass Holding B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Anadolu Cam Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Balsand B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
OOO Ruscam Management Company	Finansman ve yatırım şirketi	Rusya
OOO Ruscam Glass Packaging Holding	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Rusya
OOO Energosystems	Endüstriyel malzeme kiralaması	Rusya
CJSC Brewery Pivdena	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Ukrayna
Merefa Glass Company Ltd.	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Ukrayna
JSC Mina	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Gürcistan

Kimyasallar Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Soda Sanayii A.Ş.	Soda ve krom kimyasalları üretimi ve satışı	Türkiye
Cam Elyaf Sanayii A.Ş.	Cam elyafı üretimi ve satışı	Türkiye
Şişecam Elyaf Sanayii A.Ş.	Cam elyafı üretimi ve satışı	Türkiye
Camiş Madencilik A.Ş.	Cam hammaddeleri üretimi ve satışı	Türkiye
Madencilik Sanayii ve Tic. A.Ş.	Cam hammaddeleri üretimi ve satışı	Türkiye
Oxyvit Kimya Sanayii ve Tic. A.Ş.	Vitamin K-3 ve türevleri üreticisi	Türkiye
Şişecam Chem Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Şişecam Bulgaria EOOD	Soda ürünleri ticareti	Bulgaristan
Şişecam Soda Lukavac D.O.O.	Soda üretimi ve satışı	Bosna Hersek
Cromital S.p.A	Krom türevleri üretimi ve ticareti	İtalya
Camiş Egypt Mining Ltd. Co.	Kum işleme ve satışı	Mısır
Şişecam Trading Co.	Ticari faaliyet	Çin

İş ortaklıkları	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Rudnik Krecnjaka Vijenac D.O.O.	Kireç taşı üretimi ve satışı	Bosna Hersek

İştirak Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke	
Solvay Şişecam Holding AG	Finansman ve yatırım şirketi	Avusturya

Diğer Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Şişecam Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş.	Sigorta acenteliği	Türkiye
Şişecam Dış Ticaret A.Ş.	Topluluk ürünlerinin ihracatı	Türkiye
Şişecam Enerji A.Ş.	Doğalgaz depolama ve satışı ile elektrik ticareti	Türkiye
Camiş Elektrik Üretim A.Ş.	Elektrik üretimi ve satışı	Türkiye
Şişecam Çevre Sistemleri A.Ş.	Ambalaj atıklarının toplanması, ayrılması, işlenmesi, geri dönüşümü ve kazanımı	Türkiye
SC Glass Trading B.V.	İthalat ve satış hizmetleri	Hollanda
Camiş Limited	Yurtdışı alım hizmetleri	İngiltere

3. Şirketin Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Şirketimizin ortaklık yapısı aşağıdaki şekilde olup, şirketimizin ortakları arasında gerçek kişi nihai hâkim pay sahibi bulunmamaktadır.

Ortaklar	Pay Tutarı TL	Pay Oranı %
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1.510.034.849	67,11
Efes Holding A.Ş.	185.093.915	8,23
Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.	1.081.312	0,05
Diğer	553.789.924	24,61
	2.250.000.000	100,00

4. Yönetim Kurulu ve Komitelerde Görev Alan Üyeler

Yönetim Kurulu

Adı Soyadı	Görevi
Adnan Bali	Yönetim Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Ahmet Kırman	Yönetim Kurulu Başkan Vekili-Genel Müdür
Mahmut Magemizoğlu	(***) Üye
Zeynep Hansu Uçar	(**),(***) Üye
İzlem Erdem	(**) Üye
Sabahattin Günceler	(**),(***) Üye
Dinç Kızıldemir	(*),(**),(***) Bağımsız Üye
Aysun Mercan	(*),(***) Bağımsız Üye
Dr. Mehmet Cem Kozlu	Bağımsız Üye

(*) Belirtilen üyeler denetimden sorumlu komiteyi,

(**) Belirtilen üyeler kurumsal yönetim komitesini,

(***) Belirtilen üyeler riskin erken saptanması komitesini

oluşturmaktadır. Sayın Dinç Kızıldemir yukarıda belirtilen üç komitenin de başkanlığını yürütmektedir. Ayrıca, yönetim kurulu üyesi olmayan Sayın Başak Öge Kurumsal Yönetim Komitesi üyesi olarak seçilmiştir.

Yönetim Kurulu üyeleri 8 Mart 2019 tarihli Ortaklar Olağan Genel Kurul Toplantısında 2020 Yılında yapılacak 2019 Yılı Ortaklar Olağan Genel Kurul toplantı tarihine kadar bir (1) yıl görev yapmak üzere seçilmiş olup, 25 Mart 2019 tarihinde tescil edilmiş ve 29 Mart 2019 tarihinde 9798 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmiştir.

Yönetim Kurulunu Oluşturan Komiteler

Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayınlanan Seri: II, No 17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliğ hükümleri doğrultusunda Yönetim Kurulunda oluşturulan komiteler ve komitede görev alan üyeler aşağıda sunulmuştur.

- a) **Denetimden Sorumlu Komite;**
- Dinç Kızıldemir (Başkan)
 - Aysun Mercan (Üye)
- b) **Kurumsal Yönetim Komitesi;**
- Dinç Kızıldemir (Başkan)
 - Zeynep Hansu Uçar (Üye)
 - İzlem Erdem (Üye)
 - Sabahattin Günceler (Üye)
 - Başak Öge (Üye)
- c) **Riskin Erken Saptanması Komitesi;**
- Dinç Kızıldemir (Başkan)
 - Aysun Mercan (Üye)
 - Sabahattin Günceler (Üye)
 - Mahmut Magemizoğlu (Üye)
 - Zeynep Hansu Uçar (Üye)

Yönetim Kurulu Üyelerinin Yetki ve Sınırı

Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddeleri ve Şirket Esas Sözleşmesi'nin 11. maddesinde belirtilen yetkilere haizdir.

5. Üst Düzey Yöneticiler

Adı ve Soyadı	Unvanı
Prof. Dr. Ahmet Kırman	Yönetim Kurulu Başkan Vekili-Genel Müdür
Reha Akçakaya	Düzcamlar Grup Başkanı
Cemil Tokel	Cam Ev Eşyası Grup Başkanı
Abdullah Kılınç	Cam Ambalaj Grup Başkanı-Türkiye
Aydın Süha Önder	Cam Ambalaj Grup Başkanı-Rusya
Tahsin Burhan Ergene	Kimyasallar Grup Başkanı
Mustafa Görkem Elverici	Mali İşler Başkanı
Prof. Dr. Şener Oktik	Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Başkanı
Özlem Vergon	Strateji Başkanı
Şengül Demircan	İnsan Kaynakları Başkanı
Selma Öner	Topluluk Satınalma Başkanı
Oğuz Haluk Solak	İç Denetim Başkanı
Özgün Çınar	Risk Yönetimi Başkanı
Gizem Sayın	Genel Müdürlük Koordinatörü

6. İşletmenin Performansını Güçlendirmek İçin Uyguladığı Yatırım Politikası

Şişecam Topluluğu'nun ana faaliyet alanları cam ve kimyasallar üretimidir. Faaliyetlere tahsis edilen sermayeye en yüksek getiriyi sağlamanın güvencesini oluşturmak üzere, Topluluk geçmişten beri uzmanlaşmaya özel bir önem vermektedir. Tamamlayıcı ve destekleyici niteliklerdeki diğer faaliyetlerin varlığı, ana faaliyet alanlarına odaklı öncelik yapısını değiştirmemektedir. Dahası bu tamamlayıcı/destekleyici faaliyetler, odaklanma ve konsolide kazanımları çoklaştırmanın bir yolu olarak görünmektedir. Sahasında dünyanın sayılı üreticilerinden biri olan Şişecam bu konumunu daha yüksek değer üreten bir şekilde sürdürebilmek ve kendi liginde üst sıralara konumlanmak amacıyla uzmanlaşma, faaliyetlerin mükemmelleştirilmesi gibi yapısal unsurların yanı sıra “organik” ve “inorganik” büyümeyi önceliklendirmektedir.

Şişecam, 2000’li yıllarda küreselleşmenin ve yoğun rekabetin getirdiği fırsatlardan yararlanmak ve tehditleri savuşturmak üzere faaliyetlerini “bölgesel liderlik vizyonu” çerçevesinde yürütmeyi planlamıştır. Bu dönemde Şişecam’ın vizyoner yönelmesinin en önemli unsuru olan “hayati coğrafya”daki konumlanma bir hazırlık fırsatı yaratmıştır. Böylelikle hemen bütün kıtalarda üretici kimlikle var olmanın gerektireceği deneyim ve enerji üretilmiştir. Halen bu yaklaşım, değer üretmek koşuluyla dünyanın önemli pazarlarında üretici kimliğiyle var olma ve bu yolla daha da küresel bir içerik kazanmanın ana kaynağını oluşturmaktadır.

Şişecam, bölgesine hapsolmuş bir cam sanayinin geleceğinin olmadığına inanmaktadır. Gerçek anlamda küreselleşmenin hayati önem taşıdığını düşünmektedir. Bu doğrultuda, Topluluk sektöründe en önemli üreticiler arasında olma vizyonunun bir gereği olarak üretim noktalarını uluslararası çeşitliliğe dönüştürmeyi peyderpey gerçekleştirilmektedir.

Esasen Şişecam’ın bütün faaliyetleri küresel ölçekler, standartlar ve gereklerle yönetilmektedir. Topluluğun hem bugün, hem de gelecekteki güçlü varoluşunun güvencesini oluşturan bu yaklaşım, yatırım politikalarının da temel belirleyicisidir. Sürdürülebilir büyüme ve yüksek performansa dayalı yatırım politikalarının ana unsurları şöyle özetlenebilir:

- Sermayeye en iyi getiriyi sağlamak üzere, yatırımlarını uzmanlaştığı ve başarısını kanıtladığı **mevcut faaliyet alanlarına** yönlendirmek ve odaklamak,
- Rekabet gücünü kısa vadede etkin bir şekilde pekiştirmesi nedeniyle verimlilik ve maliyet tasarrufunu arttıracak yatırımları önceliklendirmek,
- Rekabet gücünü üst düzeyde tutmak üzere, daima en ileri üretim teknolojilerini kullanmak, **Ar-Ge**’ye olan odaklılığı sürdürerek yeni ürünler geliştirmek ve bu yolla faaliyetlerini daha verimli kılmak,
- Sürdürülebilir büyüme sağlamak ve ölçek ekonomilerini geliştirmek üzere, bölge genelinde **yeni üretim odakları** oluşturmak, faaliyetlerini daha da genişletmek ve yüksek pazar paylarına ulaşmak,
- **Yenilikçiliği** değer üretmenin ve gelir artışının ana eksenlerinden biri haline getirmek, küresel cam pazarında oluşan **yeni alanlarda** yüksek yeteneklerle konumlanmak için entelektüel sermaye birikimini çoğaltmak, yeni alan arayışlarında mevcut uzmanlıklarımızla olan ilişkisini öncelikle gözetmek,
- Bölgesel hakimiyeti konjonktürün getirdiği fırsatları da değerlendirerek pekiştirmek üzere **şirket satın alma, ortak girişim** ve diğer **işbirliği** olanaklarını değerlendirmek,
- Ana faaliyet sahalarımızda mevcut var oluşumuzun içerdiği deneyim ve kazanımları, ekonomik bir değer içermek koşuluyla **yeni coğrafyalardaki** projelere yönlendirmek,
- Topluma ve yaşama karşı sorumluluğun bir gereği olarak **çevre duyarlılığını** önemle gözetmek,
- Faaliyet gösterdiği alanların en iyisi olmak üzere **örgütsel iyileşmeye** yönelik projelere yeterli kaynağı öncelikle ayırmak,

- Giderek büyüyen varlıkları, yükselen cam ve kimya sektörüne odaklanmış kaynak tahsisini daha iyi yönetmek için “süreçleri” sürekli olarak sorgulamak, **daha etkin süreç dizini** oluşturmaya yönelik projeleri desteklemek,
- Daha rasyonel ve kârlı bir holding yapısı oluşturmak üzere “**iş alanları portföyünü**” rafine ve optimize etmek, düşük performans gösteren faaliyetlere büyüme yatırımları yoluyla kaynak tahsis etmemek,
- Tüm sabit sermaye yatırımlarının gereksindiği **kaynak tahsisini**, konsolide kârı maksimum kılacak merkezi bir yaklaşımla sağlamak.

Yukarıda tariflenen yatırım politikası çerçevesinde Şişecam Topluluğu’nun Ocak-Mart 2019 döneminde gerçekleştirdiği yatırım harcamaları 427 Milyon TL’ye ulaşmıştır.

7. Sektörel Gelişmeler ve Faaliyetler İle İlgili Bilgiler

Dünya Ekonomisi

2019 yılında kuruluşlar artan risklere işaret ederken küresel büyüme tahminlerini de revize etmiştir. Küresel finansal piyasalarda risk iştahı zayıf kalırken, güvenli limanlara olan talep artmıştır. Bu ortamda gelişmekte olan ekonomilere yönelik sermaye akımları da kırılgan bir seyir izlemektedir.

IMF	2019	2020
Dünya	% 3,5 → % 3,3	% 3,6
ABD	% 2 → % 1,8	% 1,7
Euro Bölgesi	% 1,6 → % 1,3	% 1,7 → % 1,5
Almanya	% 1,3 → % 0,8	% 1,6 → % 1,4
Fransa	% 1,5 → % 1,3	% 1,6 → % 1,4
İtalya	% 0,6 → % 0,1	% 0,9
İngiltere	% 1,5 → % 1,2	% 1,6 → % 1,4
Japonya	% 1,1 → % 1	% 0,5
Çin	% 6,2 → % 6,3	% 6,2 → % 6,1
Hindistan	% 7,5 → % 7,3	% 7,7 → % 7,5
Rusya	% 1,6	% 1,7
Gelişmiş Ekonomiler	% 2,0 → % 1,8	% 1,7
Türkiye	- % 2,5	% 2,5
Gelişmekte Olan Ekon.	% 4,5 → % 4,4	% 4,9 → % 4,8
Küresel Ticaret	% 4 → % 3,4	% 4,0 → % 3,9

IMF, Nisan 2019’da “Büyümede yavaşlama, kırılgan büyüme” başlığı yayınladığı Dünya Ekonomik Görünüm Raporu’nda ekonomik büyüme tahminlerini düşürmüştür. Gerekçe olarak Çin’de bankacılık sisteminde regülasyon sıkılaştırması ve ABD ile Çin arasındaki ticaret gerilimlerinin yükselmesi gösterilmiştir. Ayrıca rapora göre Euro bölgesi ekonomisi de beklenenden daha fazla ivme kaybetmiştir. Bölgede iş ve tüketici güveni zayıflamış, yeni emisyon standartlarının uygulanmasıyla Almanya’da otomotiv üretiminde bozulmalar görülmüştür. Yılın ikinci yarısında, Arjantin ve Türkiye’de ise kademeli dengelenmenin görülmesi beklenmektedir. Çin’deki teşvik politikası ve küresel piyasa algılarındaki son gelişmelerin de küresel ekonomik büyümeyi 2019’un

ikinci yarısında olumlu etkilemesi öngörülmektedir.

Büyüme tahminleri aşağı yönlü revize edilirken, küresel ticaret beklentileri de düşmektedir. Dünya Ticaret Örgütü’ne (WTO) göre küresel ticaret, 2018 yılında son çeyreğinde % 0,3 daralırken, yıl genelinde % 3 büyüme göstermiştir. Kuruluş 2019 yılı için % 3,7 olarak açıkladığı küresel ticaret hacmi büyüme öngörüsünü aşağı yönlü revize ederek % 2,6’ya düşürmüştür. Böylece küresel ticarete büyüme tahmini son 3 yılın en düşük seviyesine inmiştir.

Özetle açıklanan son raporlarda kısa vadede ekonomide küre genelinde büyümede ivme kaybına işaret edilmektedir. Ticaret savaşlarının ve ekonomik-siyasi gerilimlerin azalması ile küresel ticaretin ancak orta vadede iyileşmesi ve büyümeyi desteklemesi beklenmektedir.

ABD Ekonomisi

İvme kaybeden küresel ekonomide ABD’den gelen veriler büyüme görünümüne ilişkin karışık sinyaller görülmektedir. İlimli seyreden petrol ve elektrik fiyatlarının etkisiyle enflasyondaki riskler azalırken, iş gücü piyasalarında (işsizlik oranlarında) toparlanma sürmüştür. Ekonomide olumlu beklentiler bulunsada ABD Merkez Bankası’nın (FED) faiz artırımlarının daha yavaş bir hızda gerçekleşmesi hatta bazı görüşlere göre faiz indirim beklentileri gündeme gelmektedir.

ABD, 2018 yılında geçmiş yıl aynı döneme göre % 2,9 büyüyerek ekonominin gücünü koruduğuna işaret etmiştir. Bu, 2015 yılından bu yana en yüksek büyüme oranı olmuştur. Güçlü tüketim ve yatırım harcamaları, büyümenin ana unsurunu oluştururken, yatırım harcamaları da büyüme performansında önemli rol oynamıştır. 2019 yılında da ABD’nin Çin ve Meksika ile olan ticaretin seyri, Trump’ın gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere izleyeceği vergi politikaları ve tahvil faizlerindeki gerileme ABD ekonomisinin, bir miktar yavaşlasada göreceli güçlü performansını koruyacağı beklentilerini oluşturmaktadır. Açıklanan son tahminlerde IMF ve FED büyüme beklentilerini düşürmüştür.

Fed Mart ayındaki toplantısında son gösterge faizlerde değişikliğe gitmezken daha önce 2019 yılı için öngörülen artışlardan da vazgeçildiğini duyurmuştur. Amerikan ekonomisindeki yavaşlama sinyallerinin ardından büyümeyi desteklemek için borçlanma maliyetlerini 2021 yılına kadar sadece bir kere artırmayı öngördüğünü açıklamıştır. Böylece Fed geçen seneden bu yana yürüttüğü sıkılaştırma politikalarında frene basacağını duyurmuştur. Ekonomideki ılımlı ve olumlu ancak belirsiz bu seyrin yanında politik riskler de devam etmektedir.

Avrupa Ekonomisi

İvme kaybeden ekonomide işsizlik azalırken, Avrupa Merkez Bankası’nın (AMB) faiz artışlarındaki temkinli tutum da sürmektedir. 2018 yılının başından bu yana azalan imalat PMI göstergesi, 2019’un ilk çeyreğinde büyüme ile daralma arasında eşik seviye olan 50’nin altında seyretmektedir. Yavaşlama sinyalleri veren ekonomiyi canlandırmak için AMB faiz artırım tarihini 2020 yılına ertelemiş ve ekonomiye ucuz kredi vermeleri için bankalara yeni uzun vadeli kaynak sağlamıştır.

Avrupa’nın büyümesine önemli katkı sağlayan, bölgenin lokomotif ülkesi Almanya’da ise hizmet ve inşaat sektörü halen iyi performans göstermeye devam ederken, yavaşlayan küresel ekonomi nedeniyle sanayi sektörü zayıf bir seyir izlemektedir. Ekonomi 2018 yılında % 1,5 büyüme ile son 5 yılın en düşük büyüme performansını sergilemiştir. Özellikle ABD-Çin ticaret ilişkileri, Brexit belirsizliği, otomobil sektöründeki yavaşlama ve ivme kaybeden küresel talep, ihracata dayalı Alman ekonomisini olumsuz etkilemektedir.

Yılbaşından bu yana Brexit konusu da AB'nin siyasi gündemini çokça meşgul etmiştir. AB liderleri ve İngiltere Brexit'in 31 Ekim'e ertelenmesinde uzlaşırken, İngiltere'nin AB'den anlaşmasız ayrılmasını önlemeye dönük yasa tasarısı da yasalaşmıştır. Tarafların yıl bitmeden süreçte anlaşmaları beklenmektedir.

Özetle, Avrupa Birliği ekonomileri belirsizliklerle yön bulmaya çalışırken, başta Almanya ekonomisindeki çarkların da yavaşlaması Türkiye de dahil olmak üzere AB'ye ihraç yapan ülkeleri olumsuz etkilemesi beklenmektedir.

Asya Ekonomisi

ABD ile ticaret savaşıyla ön çıkan Çin ekonomisindeki ivme kaybı 2018 yılının son çeyreğinde de devam etmiştir. Tüketici güvenindeki düşüş ve yatırımların zayıf seyri ile ekonomi 2018'de geçen yılın aynı dönemine göre (gyad) göre % 6,6 büyüyerek son 29 yılın en zayıf büyümesini göstermiştir. Büyümedeki ivme kaybında; küresel ticaretteki korumacı politikaların etkilerinin yanı sıra hükümetin gölge bankacılık yoluyla ekonomiye aktarılan fonların azaltılmasına yönelik çabaları da etkili olmuştur.

2019 yılının ilk çeyreğinde öncü göstergeler de ekonomideki yavaşlamanın devam ettiğine işaret etmektedir. Sanayi üretimi Şubat ayında yıllık % 5,3 ile son 17 yılın en yavaş artışını kaydederken, perakende satışlar da zayıf seyrini korumuştur.

Ekonomideki yavaşlama sinyallerine önlem olarak, vergi indirimleri ve altyapı yatırımlarının aralarında bulunduğu bir dizi yeni politikanın uygulanması hedeflenmektedir. Çin Ulusal Halk Kongresi'nin açılışında konuşan Başbakan Li, hükümetin 2019'da büyüme hedefini % 6-6,5 aralığına düşürdüğünü açıklarken, Çinli şirketler için yaklaşık 2 trilyon Yuan tutarında vergi indirimi hazırlığında olduklarını belirtmiştir.

ABD'nin planladığı ek gümrük vergileri belirsiz bir süre için ertelenmiştir. Bu karar olumlu bir gelişme olarak yorumlansa da Mart ayında, ABD ile Çin'in bir araya gelerek ticaret savaşının sona erdirecek anlaşmayı imzalayacakları toplantının en erken Nisan sonuna ertelenmesi, belirsizliğin sürmesine neden olmuştur. Ayrıca ABD, Çin'in olası bir ticaret anlaşmasına bağlı kalacağından emin olmak için ek gümrük vergilerini önemli bir süre uygulanabileceğini de belirtmiştir. Böylece olası bir anlaşmanın taraflarca uyulmama riskinin olduğu görülmüştür.

Japonya ekonomisi, yüksek ihracata bağımlılığı nedeniyle küresel ekonomideki yavaşlamadan etkilenmektedir. Siyasi istikrar ekonomiyi desteklese de; ticaret savaşı endişeleri ve küresel likiditede sıkışmanın etkisiyle, tüketimdeki artış hala istenilen seviyeye gelmemiştir. 2018 yılının üçüncü çeyreğinde yaşanan doğal afetlerin de etkisiyle ekonomi yıllıklandırılmış % 2,4 daralmasına karşın, son çeyrekte toparlanmaya başlamış ve yıllık % 1,9 büyümüştür. Bunda yatırım harcamalarının, tahminlerden daha hızlı artması etkili olmuştur. 2019 yılının ilk yarısındaki öncü göstergeler de Japonya ekonomisinde, üretim ve ihracat cephelerindeki zayıf seyrin sürdüğüne işaret etmektedir.

2019 yılında Japonya'nın önemli ticari ortağı olan Çin'deki ivme kaybı beklentileri de ekonomideki riskleri artırmaktadır. Ayrıca küresel ticaret ve ekonominin seyrine bağlı ertelenme olasılığı bulunan, ancak mevcut planda Ekim 2019'da uygulanması planlanan vergi artışının da (tüketim vergisinde % 8'den % 10'a artış) tüketimi kısacağı ve büyüme üzerinde baskılayıcı etki yapacağı öngörülmektedir.

Tüm bunlara ek olarak, AB-Japonya arasında ticaret anlaşması 2019'un Şubat ayında yürürlüğe girmiştir. Anlaşmaya göre Japonya'nın AB'den ithal ettiği ürünlerin % 97'sinde gümrük vergileri uygulanmayacaktır. Türkiye, AB ile olan arasındaki Gümrük Birliği anlaşması nedeniyle de Japon ürünleri Şubat 2019 itibarıyla Türkiye'ye gümrüksüz girme hakkına sahip olmuştur. Türkiye de aynı haklara sahip olmak amacıyla Japonya ile STA görüşmesi yürütmektedir.

IMF'e göre 2018 yılında % 7,3 büyüyen Hindistan ekonomisi gelişmekte olan ülkeler arasında pozitif ayrılmaktadır. Ekonomi imalat, inşaat ve tarım sektörlerinin katkısıyla güçlenmiştir. Hindistan'da ekonomi ve yatırımları teşvik eden, iş ortamını iyileştirmeyi amaçlayan reform programı sürmektedir. Kamu maliyesinde en büyük etkiye sahip ve vergi kaçakçılığına karşı en güçlü araç olan, mal ve hizmet vergisi (GST) tanıtılmış, kara paraıyla mücadele kapsamında büyük rupilik banknotlar tedavülden kaldırılmıştır.

Rusya Ekonomisi

Ekonominin normalleştiği Rusya'da siyasi istikrar sürmektedir. Altyapı, sağlık ve eğitim harcamalarına odaklanma tercih etmiştir. Dış siyasette ise baskılar sürmektedir. Ukrayna'yı istikrarsızlaştırdığı gerekçesiyle AB, Ocak ayında Rusya'ya uyguladığı yaptırımları altı ay daha uzatırken, ABD Mart ayında sona ermesi gereken yaptırımların bir yıl daha sürdürme kararı almıştır. Dünya Bankası, ABD'den beklenen yeni yaptırımları, mali piyasalardaki olumsuz gidişatı ve petrol fiyatlarını gerekçe göstererek büyüme tahminini 2019 yılı için % 1,6'dan % 1,4'e düşürmüştür.

Rusya'da Ocak 2019 itibarıyla Rusya'da petrol ve doğal gaz gelirlerinin ardından kamu bütçesinin en büyük gelir kaynağı olan KDV oranı % 18'den % 20'ye yükseltilmiştir. Elde edilen fonun büyük altyapı projelerinde kullanılması hedeflenmiştir. Yılsonuna doğru KDV artışının etkisinin azalması ve Mart ayında % 5,3 gerçekleşen enflasyonun biraz daha normalleşmesi beklenmektedir. Ancak orta vadede KDV'deki bu artışın iç tüketim ve perakende sektöründe olumsuz etkilemesi tahmin edilmektedir.

Özetle, Rusya ekonomisinde risklerin daha çok jeopolitik kaynaklı olmaya devam edeceği görülmektedir. Ancak ülke ekonomisi düşük rekabet gücüne sahip ve yatırım harcamalarına sahip, hammadde bağımlılığı yüksek ve yaşlanmakta olan nüfus gibi birçok zorlukla karşı karşıyadır.

Türkiye Ekonomisi

2018 ilk yarısında mali teşviklere rağmen ivme kaybeden ekonomide reel ve finansal sektör göstergelerinde şiddetli düşüşler yaşanmıştır. Türk Lirası'ndaki sert değer kaybı, enflasyon ve faiz düzeylerinde rekor artışlara neden olmuştur. Ekonomi, 2018 yılında % 2,6 ile uzun dönemli performansının altında büyümüştür. TL'deki zayıf seyrin de etkisiyle ihracat hacmi büyümeyi desteklerken, yatırım harcamaları azalmış, iç talep yavaşlamıştır.

Ekonomideki öncü göstergelerde olumlu sinyaller vermemektedir. Sanayi üretimi endeksi Şubat ayında % 5,1 gerilerken, imalat PMI Nisan 2018'den bu yana 50 eşik seviyesinin altında seyretilmektedir. Büyümenin lokomotiflerinden olan inşaat ve otomotiv sektörlerindeki yavaşlama da büyüyememe sorununa işaret etmektedir. Ayrıca artan ekonomik ve finansal riskler nedeniyle 2019 yılında birçok kuruluş ekonomide küçülme beklediğini açıklamıştır.

IMF Nisan 2019 Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda büyüme tahminlerini 2019 için % 0,4'den -% 2,5'e, 2020 için % 2,6'dan % 2,5'e düşürmüştür. Türkiye'nin makroekonomik dengesizliklerin azaltılması için sıkılaştırmacı politikaya ve kapsamlı reformlara ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Ayrıca resesyonun etkisinin iç talepteki toparlanma ile birlikte azalmaya başlayacağını öngörmüştür. OECD ise Mart ayında açıkladığı raporunda, ekonomide güven sorunu ve şirketlerin yüksek borçlarının yarattığı sıkıntıları gerekçe göstererek Türkiye için büyüme beklentisini 2019 için -% 0,4'ten -%1,8'e düşürürken, 2020 için % 2,7'den % 3,2'e yükseltmiştir.

Artan petrol fiyatları ve gıda fiyatları ile yüksek enflasyon ise halen sürmektedir. Ekim ayında %25,24 seviyelerine kadar yükselen enflasyon, Mart ayında % 19,7 seviyelerine gelmiştir. Emtia fiyatlarındaki artışın etkisiyle yıllık Yİ-ÜFE artışındaki düşüş eğilimi Mart ayında sona ermiştir. Yİ-ÜFE de % 29,6 ile yüksek seyrini korumaktadır. Yılın ilerleyen aylarında baz etkisinden dolayı enflasyonu kontrol etmek için bir avantaj sağlarken, beklenen yapısal reformların hayata geçirilmesi bu avantajı kuvvetlendirecek ve büyümeyi de destekleyecektir.

Döviz kurundaki artışın ve ekonomik faaliyetteki ivme kaybının sonucu olarak dış ticaret açığında ve cari açıkta iyileşme gözlenmiştir. Cari açık, Şubat ayında 12 aylık kümülatif verilere göre gerilemeye devam ederek 17 Milyar Amerikan Doları ile son 9 yılın en düşük seviyesine inmiştir. Gözlenen bu daralmaya ithalat hacminde yaşanan kayıp bilhassa katkı sağlamıştır. Dış ticaret açığı da Şubat ayında geçen yıl aynı döneme göre % 63,1 azalarak, 2,1 Milyar Amerikan Doları ile daralma eğilimini dokuzuncu aya taşımıştır. İç talepteki yavaşlama ile ithalatın azalması ve ihracatın olumlu seyrini sürdürmesi dış ticaret açığındaki azalma eğilimini desteklemektedir. Ancak en büyük ihracat pazarımız olan Avrupa ekonomisindeki ivme kaybının dış ticaret dengesi üzerinde baskı oluşturmaları beklenmektedir.

Cam Sanayi

Cam sektörü, ürünleriyle otomotiv, inşaat, beyaz eşya, gıda, meşrubat, ilaç, kozmetik, turizm gibi birçok sektöre girdi veren sanayi alanlarından biri olup sağladığı istihdam, üretim ve ihracat ile ulusal ekonomimiz için çok önemli bir konuma sahiptir. Yüksek sabit sermaye yatırımı gerektiren cam sanayiinde enerji kullanımı da yoğundur. Ölçek ekonomileri, yüksek kapasite ile çalışma zorunluluğu yaratmaktadır. Cam üretiminin izabe (eritme) teknolojisine dayalı olması, cam fırınlarının sürekli olarak faaliyette ve üretimin kesintisiz olmasını gerektirmektedir. Bu kesintisiz üretim ihtiyacı cam sanayiini hassas ve gözetilmesi gereken bir sektör kılmaktadır. Türkiye'nin lokomotif sektörlerine girdi veren cam sektörünün gelişimi, ürün yelpazesinin ve katma değerli ürünlerin arttırılması ve üretimde verimliliğin arttırılması koşuluna bağlıdır. Sektörde yoğunca ve uzun zamandır yaşanan konsolidasyon gereği, sadece yeni kapasiteler için değil, yenileme ve modernizasyon yatırımları için de büyük kaynağa ihtiyaç vardır.

Dünya cam sektörü, yılda ortalama % 2-5 büyümektedir. Toplam cam kapasitesinin yaklaşık 180 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. Üretimin bölgelere dağılımı ise % 34 Asya, % 30 Avrupa, % 29 ABD’de ve % 7 diğer bölgelerdir. Euro Bölgesi ekonomilerinde yaşanacak ılımlı büyümenin cam ürünleri ihracatını miktar bazında olumlu etkilemesi beklenmekle birlikte, değer bazında ihracatın gelişimi EUR/USD paritesindeki hareketlere bağlı olarak baskı altında kalabilecektir.

2019 Ocak-Şubat döneminde Türkiye’nin cam ithalatı miktar ve değer bazında azalış göstermiştir. Cam ithalatı bu dönemde gyad göre miktar bazında % 40,3; değer bazında % 31,8 azalmıştır. Türkiye’nin cam ihracatı aynı dönemde gyad göre miktar bazında % 54,1; değer bazında ise % 8,4’lük artış kaydetmiştir. Aşağıdaki tablo yıllar itibariyle cam ihracat ve ithalatının gidişatını karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Cam Dış Ticareti (Mio Amerikan Doları)

	<u>İthalat</u>	<u>İhracat</u>	<u>İhr/lth (%)</u>
2008	594	1.017	171
2009	475	839	177
2010	617	903	146
2011	705	978	139
2012	643	956	149
2013	817	993	122
2014	877	1.064	121
2015	780	1.042	134
2016	799	954	119
2017	845	916	108
2018	782	967	124
2019	104	162	156

* 2019 verisi 2 aylıktır.

Türkiye Cam İhracatı
Ocak-Şubat (Bin Ton; Mio ABD Doları)

	2018	2019	% Değ.
Düzcamlar			
Miktar	55	97	% 75 ▲
Değer	68	76	% 10 ▲
Cam Ev Eşyası			
Miktar	26	28	% 6 ▲
Değer	47	47	% 1 ▲
Cam Ambalaj			
Miktar	18	32	% 76 ▲
Değer	9	13	% 57 ▲
Cam Elyaf			
Miktar	8	10	% 23 ▲
Değer	19	18	-% 2 ▼
Diğer			
Miktar	2	3	% 20 ▲
Değer	7	7	% 8 ▲
Toplam (Bin Ton)	110	170	% 54 ▲
Toplam (Mio \$)	149	162	% 8 ▲

Türkiye Cam İthalatı
Ocak- Şubat (Bin Ton; Mio ABD Doları)

	2018	2019	% Değ.
Düzcamlar			
Miktar	78	48	-% 38 ▼
Değer	70	46	-% 34 ▼
Cam Ev Eşyası			
Miktar	11	6	-% 44 ▼
Değer	15	8	-% 45 ▼
Cam Ambalaj			
Miktar	10	12	% 11 ▲
Değer	10	10	-% 4 ▼
Cam Elyaf			
Miktar	25	15	-% 41 ▼
Değer	45	31	-% 31 ▼
Diğer			
Miktar	19	5	-% 74 ▼
Değer	13	10	-% 28 ▼
Toplam (Bin Ton)	144	86	-% 40 ▼
Toplam (Mio \$)	153	104	-% 32 ▼

Girdi Verilen Sektörler

Otomotiv sektörü, üretim içindeki payı ve ekonomiye katkı oranı açısından bakıldığında, imalat sanayi içinde önemli bir yere sahiptir. Türkiye otomotiv sektörü 2018 yılında beklentilerin altında kalmıştır. ÖTV ve KDV indirimlerine rağmen otomobil satışları son 15 yılın en düşük seviyelerinde gerilemiştir. Sektörü etkileyen en önemli faktörler döviz kurlarındaki dalgalanmalar olmuştur. Sektör 2019 yılına da beklenen büyümeyi sağlayamamıştır. Türkiye otomotiv pazarı Ocak-Mart döneminde % 44,9 küçülmüştür. Otomotiv sektöründeki daralmaya karşı 2018 yılı Kasım ayında yürürlüğe giren ÖTV ve KDV indiriminin süresi uzatılmıştır. Ancak finansman maliyetlerinin halen yüksek olması ve iç talebin zayıflığı sektör için risk oluşturmaya devam etmektedir.

ACEA verilerine göre ise Avrupa otomobil pazarı, 2019 Ocak-Şubat döneminde % 2,9 küçülmüştür. Avrupa otomobil pazarında en yüksek artış % 68,8 ile Litvanya'da gerçekleşmiştir. En yüksek düşüş ise % 40,8 ile İzlanda'da gözlenmiştir. Ayrıca İspanya'da (% 8,4), İtalya'da (% 4,9) ve İngiltere'de (% 0,6) düşüş, Fransa'da (% 0,5), Almanya'da (% 0,6) ılımlı artış yaşanmıştır. Rusya'da ise Mart ayında otomobil satışları gıyad göre % 1,8 artmıştır.

İnşaat sektörü, GSMH içinde önemli payı nedeniyle ekonomideki önemini korumaktadır. Çimento, hazır beton ve tuğla gibi alt sektörleri de canlandırdığı için ekonomi için önemli ve olumlu katkıya sahiptir. Ancak son dönemlerde sektörün yavaşlaması, ekonomik büyümeyi de olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle sektörü desteklemek için Resmi Gazete'de yayınlanan tebliğle, 31 Mart 2019 tarihinde sona erecek olan konut, otomotiv, beyaz eşya ve mobilya alımları ve tapu harcında uygulanan vergi indirimi yılsonuna kadar uzatılmıştır.

Türkiye İMSAD'ın raporuna göre, 2017 yılında ~% 9 büyüyen sektör 2018'de aynı başarılı performansı gösterememiştir. Sektördeki büyüme 2018 üçüncü çeyrekte tersine dönmüş ve son çeyrekte sektör % 8,7 küçülmüştür ve 2018 yılının tamamında ise % 1,9 daralmıştır. Azalan taleplerin yanı sıra sektördeki finansman sıkıntılarının sürmesi beklentileri olumsuz etkilemektedir.

Beyaz eşya sektöründe, Avrupa'nın en büyük üreticisi durumunda olan Türkiye, AB'ye yaptığı ihracatın yanı sıra Rusya ve Çin'de yaptığı yatırımlarla geniş pazarlara hitap etmektedir. Türkiye, üretim kapasitesiyle Çin'in ardından dünyanın en büyük ikinci beyaz eşya üreticisi konumundadır. Türkiye'de beyaz eşya üretimi 2019'un Ocak-Şubat döneminde adet bazında yıllık % 5 azalarak yaklaşık 3.9 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Yurt içi satışlar % 14 azalarak ~891 bin adede gerilerken, ihracat % 1 azalarak 3.1 milyon adet olmuştur.

Turizm sektörü, ithalata bağımlılığı en düşük olan sektörlerin başında yer almaktadır. Ancak yakın coğrafyamızda oluşan sıcak jeopolitik gelişmeler ve terör olayları sektörü olumsuz etkilemektedir. Türkiye'nin turizm geliri 2018'in dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 7,1 artarak yaklaşık 6.5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde Türkiye'yi ziyaret eden yabancı sayısı da geçen yılın aynı dönemine göre % 17 artmıştır. Sektör, dış açığın düşürülmesi ve cari açığın finansmanına katkı açısından son derece önemli bir konuma bulunmaktadır. Sektördeki olumlu seyrin 2019 yılında da sürmesi beklenmektedir.

8. Faaliyet Sonuçları Hakkında Özet Bilgi

Mart ayı sonu itibarıyla konsolide net satışlar, önceki yılın aynı dönemine göre %27 artarak 3.923 Milyon Türk Lirası olarak gerçekleşti. Brüt kar marjımız %33, brüt karımız ise 1.288 Milyon TL seviyesinde oluştu. Ebitda marjında kademeli olarak sürmekte olan iyileşme, Mart döneminde de devam etti ve üçüncü ay sonu itibarıyla konsolide Ebitda marjımız %30 oranında gerçekleşti. 2019 Yılı Mart Ayı sonu itibarıyla 1.178 Milyon TL seviyesindeki konsolide Ebitda hacmine ulaşıldı.

Ocak–Mart 2019 döneminde yurtiçi ve yurtdışındaki kuruluşlarında 1.193 Bin ton cam üreten Şişecam Topluluğu’nun soda üretimi ise 571 Bin tona ulaştı.

Bu dönemde toplam 427 Milyon Türk Lirası tutarında yatırım harcaması yapılmıştır.

9. İşletmenin Finansman Kaynakları

Şişecam Topluluğunun başlıca finansman kaynaklarını, faaliyetler sonucunda yaratılan fonlar ile yurtiçi ve yurtdışında kurulu finans kuruluşlarından temin edilen kısa ve uzun vadeli krediler oluşturmaktadır.

Şişecam Topluluğu yurtiçi ve yurtdışında faaliyet gösteren kuruluşları tarafından 1 Ocak-31 Mart 2019 döneminde 700 Milyon Amerikan Doları Eurobond ihracı gerçekleştirmiş. 5 Milyon EUR orta vadeli, 520 Milyon TL, 62 Milyon EGP, 67 Milyon EUR, 3.230 Milyon RUB işletme sermayesi ihtiyacının karşılanması amacıyla kısa vadeli kredi kullanılmış olup, aynı dönemde vadesi gelen 356 Milyon TL, 64 Milyon EUR, 3.283 Milyon RUB, 545 Milyon UAH tutarlarında kredi ödemesi ve 200 Milyon Amerikan Doları Eurobond geri alımı yapılmıştır.

10. Teşviklerden Yararlanma Durumu

5746 sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanuna göre münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde, işletmelerin bünyesinde yer alan Ar-Ge merkezlerinde yapılan harcamaların %100’ü 31 Aralık 2023 tarihine kadar kurum kazancının tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınmaktadır. 5746 sayılı kanun hükümleri çerçevesinde kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan Ar-Ge indirimi tutarı, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda herhangi bir süre kısıtlaması olmadan 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’na göre her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınır.

Ayrıca 5746 sayılı Kanuna göre Ar-Ge merkezinde çalışan personelle ilgili olarak gelir vergisi stopaj teşviki ve sigorta primi desteği sağlanmaktadır. Buna göre; Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmalarını karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktoralı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksan beşi (%95), yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksanı (%90), diğerleri için yüzde sekseni (%80) gelir vergisinden müstesnadır. Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmalarını karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Topluluğumuzca bahsedilen Ar-Ge teşviklerinden de yararlanılmaktadır.

İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması

Topluluk, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi çerçevesinde, Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar için indirimli kurumlar vergisi desteği almaktadır. Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen yatırıma katkı oranına göre hesaplanan yatırıma katkı tutarına ulaşılan kadar her yıl ödenecek kurumlar vergisi tutarı yine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen kurumlar vergisi indirim oranı uygulanarak indirimli ödenmek suretiyle bu teşvikten yararlanılmaktadır. Aynı karar kapsamında alınan yatırım teşvik belgeleri gereğince KDV ve gümrük vergisi teşvikinden de yararlanılmaktadır.

İhracat işlemleri ile diğer döviz kazandırıcı faaliyetler

Maliye Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tespit edilen usul ve esaslar doğrultusunda yapılan ihracat işlemleri ile diğer döviz kazandırıcı faaliyetler damga vergisi ve harçlardan istisna edilmiştir. İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı'na dayanılarak hazırlanan Para Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 16 Aralık 2004 tarihli ve 2004/11 sayılı Kararı'na istinaden yurtdışı fuar katılımlarının desteklenmesi amacıyla devlet yardımı ödenmektedir.

Turquality

Türk Markalarının desteklenerek bilinç ve farkındalığının artırılmasını hedefleyen bir marka destek programı olan Turquality ile 2006/4 Sayılı “Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” çerçevesinde firmaların,

- Patent, faydalı model, endüstriyel tasarım ve marka tesciline ilişkin harcamaları,
- Sertifikasyona ilişkin giderleri,
- Moda/Endüstriyel ürün tasarımcısı/Şef/Aşçı istihdamına ilişkin giderleri,
- Tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetleri,
- Yurtdışı birimlere ilişkin giderleri,
- Danışmanlık giderleri

belirli sınırlar dahilinde desteklenmektedir.

Topluluğumuzca faaliyet gösterilen alanlara göre söz konusu marka destek programından faydalanılmaktadır.

Yurtdışında sağlanan teşvikler

Bulgaristan'da “Yatırımların Teşviki Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği” ile Avrupa Birliği'nin “Devlet Yardımları Mevzuatı” çerçevesinde Trakya Glass Bulgaria EAD ve Paşabahçe Bulgaria EAD, Bulgaristan Cumhuriyeti adına Bulgaristan Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ile Bulgaristan Maliye Bakanlığınca devlet yardımları için bir memorandum imzalamıştır.

Romanya'da Glasscorp S.A., bu kapsamda devlet yardımlarından yararlanmaktadır.

11. Temel Rasyolar

Karşılaştırmalı bazı temel rasyolar aşağıdaki gibidir:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar	1,90	1,72
Toplam Yükümlülükler / Toplam Varlıklar	0,48	0,40
Toplam Yükümlülükler / Özkaynak	0,92	0,66
Net Finansal Borç / Özkaynak	0,18	0,13

	1 Ocak- 31 Mart 2019	1 Ocak- 31 Mart 2018
Brüt Kar / Net Satışlar	0,33	0,33
Faaliyet Karı / Net Satışlar	0,22	0,21
Ebitda / Net Satışlar	0,30	0,29

12. Kar Dağıtım Politikası

Şirketimizin kar dağıtım politikası; Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Vergi Kanunları ve şirketin tabi olduğu sair mevzuatlar ile Esas Sözleşme hükümleri dikkate alınarak belirlenmiştir.

Buna göre;

- Şirketimiz, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yılsonlarında hesaplanan dağıtılabilir net dönem karının asgari %50'sini nakit ve/veya bedelsiz pay şeklinde kar payı olarak dağıtmayı benimsemektedir.

Ekonomik koşullar, yatırım planları ve nakit pozisyonu gibi hususlar dikkate alınarak, Ortaklar Olağan Genel Kurulu hedeflenen orandan farklı bir dağıtım yapılmasına karar verebilir.
- Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri ile Kurumsal Yönetim İlkelerinde öngörülen detayları da içeren Yönetim Kurulumuzun kar dağıtım teklifleri; yasal sürelerinde Kamuyu Aydınlatma Platformu, şirketimiz internet sitesi ve faaliyet raporu aracılığıyla kamuya duyurulur.
- Genel Kurul'da alınacak karara bağlı olarak dağıtılacak nakit kar payları genel kurulda kararlaştırılan tarihte ödenir. Bedelsiz pay şeklinde dağıtılacak kar paylarına ilişkin işlemler ise, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde öngörülen yasal süre içerisinde tamamlanır.
- Kar dağıtım politikası çerçevesinde kar payları, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.
- Yönetim Kurulu'nun, Genel Kurula karın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde, bunun nedenleri ile dağıtılmayan karın kullanım şekline ilişkin bilgi Genel Kurul toplantısında pay sahiplerine sunulur.
- Kar dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile şirket menfaatleri arasında dengeli bir politika izlenir.

- g) Kardan pay alma konusunda imtiyazlı hisse bulunmamaktadır.
- h) Esas Sözleşmemizde kurucu intifa senedi ile Yönetim Kurulu üyelerimize ve çalışanlarımıza kar payı verilmesi uygulaması bulunmamaktadır.
- i) Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Kanunu'na ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun konu ile ilgili düzenlemelerine uymak kaydı ile kar payı avansı dağıtabilir. Genel Kurul tarafından Yönetim Kurulu'na verilen kâr payı avansı dağıtma yetkisi, yetkinin verildiği yıllara sınırlıdır.

13. Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu

Şişecam'ı bugünlere taşıyan çağdaş yönetim ve sanayicilik ilkeleri, yüksek kurumsallaşma düzeyi, pazara ve Ar-Ge'ye odaklılık gibi hususlar, geleceğin daha güçlü Şişecam'ının da temel dayanaklarını oluşturmaktadır. Şişecam Topluluğu, faaliyet alanlarında çevre ülkelerini kapsayan yaşamsal coğrafyanın lider üreticisi olma vizyonunu bu temeller üzerinde, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ni benimseyerek daha da güçlendirmeyi hedeflemektedir. Şirketimiz, kurumsal yönetim uygulamalarında, Sermaye Piyasası Mevzuatına ve Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) düzenlemelerine uyuma azami özen göstermekte olup, Kurumsal Yönetim Tebliği ekinde yer alan ve henüz tam olarak uyum sağlanamayan prensipler, mevcut durum itibarıyla bugüne kadar menfaat sahipleri arasında herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren faaliyet döneminde Kurumsal Yönetim Uyum Raporu, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 10 Ocak 2019 tarih ve 2/49 sayılı kararı ile II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği uyarınca belirlenen formatlara uygun olarak 2018 yılı faaliyet raporumuz ile şirketimizin www.sisecam.com.tr adresinde yer alan "Yatırımcı İlişkileri" başlığı altında pay sahiplerimizin bilgisine sunulmuştur.

14. Dönem İçinde Yapılan Sermaye Artışı, Esas Sözleşme Değişiklikleri ve Kar Dağıtımları

8 Mart 2019 tarihinde yapılan 2018 Yılı Ortaklar Olağan Genel Kurul toplantısında; mevcut çıkarılmış sermayenin; %17,77778 oranına tekabül eden 400.000.000 Türk Lirası Tutarındaki brüt temettünün nakden dağıtılması, stopaja tabi olan pay sahiplerine ise nakit kar payı üzerinden gelir vergisi stopajı yapıldıktan sonra net ödenmesini, nakit temettü ödeme tarihinin 31 Mayıs 2019 olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Dönem içerisinde sermaye artırımı olmamıştır.

8 Mart 2019 tarihinde yapılan Olağan Ortaklar Genel Kurul toplantısında; esas sözleşmenin "Amaç ve Konu" başlıklı 4. Maddesi, "Şirketin Merkezi ve Şubeleri" başlıklı 5. Maddesi, "Yönetim Kurulunun Toplanması ve Çalışma Düzeni" başlıklı 10. Maddesi, "Bakanlık Temsilcisi" başlıklı 18. Maddesi ile "Esas Sözleşme Değişiklikleri" başlıklı 21. Maddesi'nin tadil edilmesine karar verilmiş olup, söz konusu değişiklikler 25 Mart 2019 tarihinde İstanbul Ticaret Sicil Memurluğunda tescil edilmiş ve 29 Mart 2019 tarihinde 9798 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmiştir.

15. Çıkarılmış Bulunan Sermaye Piyasası Araçlarının Niteliği ve Tutarı

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 27 Nisan 2018 tarih ve 19/546 sayılı kararı ile 750 Milyon Amerikan Doları ihraç tavanı içerisinde yurtdışında ortaklık hakkı vermeyen toplamda 700 Milyon Amerikan Doları tutarındaki 7 yıl vadeli, tahvil ihracının nominal tutarı 550 Milyon Amerikan Doları 14 Mart 2019 tarihinde, nominal tutarı 150 Milyon Amerikan Doları ise 28 Mart 2019 tarihinde ihracı gerçekleşmiştir. Şirketimizin hesaplarına aktarılan tutarlardan, ihraç edilen tahvillerin anapara, faiz ve benzeri ödemelerine garanti veren bağlı ortaklıklarımızdan Trakya Cam Sanayii AŞ'ye nominal 233.333.333 ABD Doları, Anadolu Cam Sanayii AŞ'ye nominal 140.000.000 ABD Doları, Paşabahçe Cam Sanayii AŞ'ye nominal 140.000.000 ABD Doları ve Soda Sanayii AŞ'ye nominal 46.666.667 ABD Doları garanti verdikleri tutarlar ile aynı koşul ve şartlarda aktarılmıştır.

Tahvilin itfa tarihi 14 Mart 2026 olup, kupon faiz oran %6,95 olarak belirlenmiştir.

Şirketimizin 9 Mayıs 2013 tarihinde ihraç ettiği 7 yıl vadeli, %4,25 kupon faizli ve nominal tutarı 500.000.000 Amerikan Doları tutarındaki tahvilin 29 Mart 2019 tarihinde nominal tutarı 200.080.000 Amerikan Dolar'lık kısmı vadesinden önce kapatılmıştır. Kalan nominal 299.920.000 Amerikan Dolar'lık kısmının ise vadesi 9 Mayıs 2020 tarihinde dolacaktır.

16. Risk Yönetimi ve İç Denetim Faaliyetleri

Yoğun bir iç ve dış rekabet ortamında faaliyet gösteren Şişecam Topluluğu, paydaşlarına yeterli düzeyde risk güvencesi sağlayabilmek için etkin risk yönetimi ve iç denetim süreçleri uygulamaktadır.

Finansal krizler, yoğunlaşan devletlerarası çıkar çatışmaları ve korumacılık ekseninde başlayan ticaret savaşları, jeopolitik faktörlerin tetiklediği güvenlik sorunları, teknolojik alanda hız kesmeyen gelişmeler, iklim değişikliği ile afetlerin dramatik sonuçları ve toplumsal sorunlar dünyayı, geçmişten farklı siyasi, ekonomik, teknolojik ve çevresel riskler barındıran bir yer haline getirmiştir.

Küresel risklerin kişilerin, şirketlerin ve devletlerin hayatını yeni ve alışılmadık şekillerde etkilemeye başlaması yanında risklerin önemli bölümünün sigortalanamaz mahiyette oluşu, tüm dünyada risklere bakış açısını farklılaştırmış ve kurumsal bir disiplin olarak risk yönetiminin önemi ve katma değerini büyük ölçüde artırmıştır. Bu kapsamda, geçmiş yıllarda olduğu gibi 2019 yılında da risk yönetimi ve iç denetim süreçlerinin etkinliği sürekli olarak gözden geçirilmiş, kurumsal yönetimin önemli unsurlarını oluşturan söz konusu iki fonksiyon daha geniş bir perspektifle ve daha etkin bir şekilde yönetilmiştir. Bu yapı kapsamında, Topluluğumuz mevcut ve potansiyel riskleri proaktif bir yaklaşımla ele almakta ve denetim faaliyetlerini risk odaklı bakış açısı ile sürdürmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi ve iç denetim faaliyetleri, Ana Şirket bünyesinde yapılandırılmıştır. Faaliyetler, Topluluğun temel iş alanlarını yöneten Başkanlıklar ile koordinasyon içerisinde, Ana Şirket Yönetim Kurulu'na bağlı olarak yürütülmekte, halka açık şirketler bünyesinde yapılandırılan "Riskin Erken Saptanması Komitesi", "Denetimden Sorumlu Komite" ve "Kurumsal Yönetim Komitesi" ile yapılan düzenli ve planlı toplantıların sonuçları Yönetim Kurullarına mevzuata uygun şekilde raporlanmaktadır.

Kurumsal bir yapının tesis edilmesi, paydaşlara gereken güvencenin sağlanması, Topluluğun maddi ve maddi olmayan varlıklarının, kaynaklarının ve çevrenin korunması, belirsizliklerden kaynaklanan kayıpların en aza indirilmesi ve olası fırsatlardan en yüksek faydanın sağlanması amacıyla yapılan çalışmalar esnasında, iç denetim ve risk yönetimi fonksiyonlarının birbirleri ile olan iletişimi en üst seviyede tutulmakta ve karar verme sürecinin desteklenmesi ve yönetim etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Şişecam Topluluğunda Risk Yönetimi:

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi faaliyetleri kurumsal risk yönetimi prensipleri esas alınarak sürdürülmekte, bütünsel ve proaktif bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Topluluk, gerek küresel gelişmelerin yarattığı belirsizlikleri daha etkin yönetebilmek, gerekse keskin iç ve dış rekabet ortamında paydaşlarına sağladığı risk güvencesini sürdürmek amacıyla, risk yönetimi süreçlerinin etkinliğini artırmaya odaklanmıştır.

Bu doğrultuda, kurumsal risk yönetimi anlayışı kapsamında belirlenen, önceliklendirilen ve risk iştahı doğrultusunda eylem planlarına bağlanan risklerin yönetimi için önceki yıllarda olduğu gibi Topluluk genelinde iletişim ve koordinasyon faaliyetlerine ağırlık verilmekte, teknolojik imkânlar kullanılmakta, sürecin sağlıklı izlemesini sağlayacak olan raporlamalar da yine mevzuata uygun şekilde sürdürülmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda İç Denetim:

Topluluğumuzda uzun yıllardır sürdürülen iç denetim faaliyetlerinin amacı, Topluluk şirketlerinin sağlıklı bir şekilde gelişmesine ve uygulamada birlik ve beraberliğin sağlanmasına yardımcı olmak, faaliyetlerin iç ve dış mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini ve düzeltici tedbirlerin zamanında alınmasını sağlamaktır. Anılan amaç doğrultusunda, Topluluğun yurt içi ve yurt dışı kuruluşları bünyesinde süreklilik arz edecek şekilde denetim çalışmaları yapılmaktadır.

İç denetim çalışmaları Yönetim Kurulu tarafından onaylanan dönemsel denetim programları kapsamında yürütülmektedir. Denetim programları oluşturulurken risk yönetimi çalışmalarından elde edilen sonuçlardan da faydalanılmakta, diğer bir deyişle "risk odaklı denetim" uygulamaları hayata geçirilmektedir.

17. Personel ve İşçi Hareketleri, Toplu Sözleşme Uygulamaları ve Çalışanlara Sağlanan Haklar

Şişecam, çağdaş yönetim anlayışı, yasalar ve standartlar çerçevesinde teknolojik değişim ve gelişmeler doğrultusunda çalışma ortam ve koşullarını sürekli iyileştirmeyi, çalışanlarını ve ilişkide bulunduğu tüm tarafları bilgilendirmeyi hedeflemektedir.

Bu kapsamda, Topluluk çalışanlarına ücrete ilave olarak ikramiye, yakacak yardımı, izin harçlığı, bayram harçlığı, eğitimi teşvik, yemek, evlenme, bireysel emeklilik katkı payı, doğum, ölüm, ulaşım gibi menfaatler sağlanmaktadır. Ayrıca, mevcut yasalarda öngörülen koşulları sağlayan çalışanlara kıdem ve ihbar tazminatı ödenmektedir.

Bu dönemde, yurtiçi ve yurtdışı kuruluşlarımızla ilgili olarak toplu sözleşme uygulamaları aşağıdaki gibidir:

Topluluğumuzun yurtiçi kuruluşlarında;

- 17 Ocak 2019 tarihinde başlayan, 26. Dönem Cam Grup toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 28 Mart 2019 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2019-31 Aralık 2021 tarihleri arasında 3 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.
- 17 Ocak 2019 tarihinde başlayan, Şişecam Otomotiv A.Ş. toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 28 Mart 2019 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2019-31 Aralık 2021 tarihleri arasında 3 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.
- 17 Ocak 2019 tarihinde başlayan, Şişecam Elyaf San. A.Ş. toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 28 Mart 2019 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2019-31 Aralık 2021 tarihleri arasında 3 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.

Topluluğumuzun yurtdışı kuruluşlarından;

- Düzcamlar Grubuna ait bağlı ortaklıklarımızdan Macaristan'da kurulu Richard Fritz Kft Aszod fabrikası işyeri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde 12 Mart 2019 tarihinde anlaşma sağlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Mart 2019-28 Şubat 2020 tarihleri arasında yürürlükte kalacaktır.
- Düzcamlar Grubuna ait bağlı ortaklıklarımızdan Romanya'da kurulu Glasscorp S.A. işyeri toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde 14 Şubat 2019 tarihinde anlaşma sağlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Şubat 2019-31 Ocak 2020 tarihleri arasında yürürlükte kalacaktır.

18. Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Yönetim Kurulu üyelerine sağlanan her türlü hak, menfaat ve ücretler Esas Sözleşmede belirtildiği üzere her yıl Genel Kurul'ca saptanmaktadır. Şirket'in 8 Mart 2019 tarihinde yapılan 2018 Yılı Olağan Genel Kurul toplantısında, Yönetim Kurulu Üyeleri'ne ödenecek aylık ücretler belirlenerek kamuya açıklanmıştır.

Yönetim Kurulu Üyelerine ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esasları yazılı hale getirilmiş ve Şirket'in Kurumsal İnternet Sitesinde de yayınlanmıştır.

Şirket Genel Müdürü, CFO'su ve diğer Üst Düzey Yöneticilerine ciro, karlılık ya da diğer temel göstergelere doğrudan endeksli, teknik anlamda prim olarak mütalaa edilebilecek herhangi bir ödeme yapılmamaktadır. Şirket Genel Müdürü, CFO ve diğer Üst Düzey Yöneticilerine maaş, ikramiye, sosyal yardım gibi nakdi ödemelerin yanı sıra, Yönetim Kurulumuzca Şirket'in faaliyet hacmi, Şirket faaliyetinin niteliği ve risklilik düzeyi, sevk ve idare edilen yapının büyüklüğü ve faaliyet gösterilen sektör gibi kriterler dikkate alınarak belirlenen ve enflasyon, genel ücret ve Şirket karlılık artışları gibi göstergeler göz önünde bulundurulmak suretiyle, duruma göre artırılarak veya artırılmaksızın yılda bir defaya mahsus olmak üzere, jestiyon ikramiyesi adı altında bir ödeme de yapılmaktadır. Ayrıca, Şirket Üst Düzey Yöneticilerine gayri nakdi olarak da makam aracı tahsis edilmektedir. Bu kapsamda, yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilerine ücret politikası çerçevesinde yapılan ödemeler toplamı, finansal tablo dipnotlarımızda kamuya açıklanmaktadır.

Yönetim Kurulu üyelerine ve yöneticilere borç ve kredi verilmemekte, üçüncü bir kişi aracılığıyla şahsi kredi adı altında kredi kullandırılmamakta veya lehine kefalet gibi teminatlar verilmemektedir.

19. Diğer Hususlar

Dönem içerisinde ilişkili taraflarla gerçekleştirilen işlemlere ilişkin açıklamalar, aynı tarihte kamuya açıklanan finansal tabloların 37 numaralı dipnotunda detaylı olarak sunulmuştur.